UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Dom. XXIII. post Pent. Lect. 35. tripar. Mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur à duodecim annis, accessit retrò, &c. 1. explicat sanatæ mulieris sollicitudinem, fidem, pietetam. 2. Christi sanatis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-56372

Visual Library

momentis & ſenſibus, vitam cum omnibus ſuis momentis, ſicq; digni efficiamur beata tua æternitate, ubi illa imago perficietur viſione limpida Divinitatis, fruitioneq; conſummata amoris perennantis.

Exemplum.

REddenda eſſe Deo quæ Dei ſunt, nec Cæſari eſſe parendum, ſi contra æquitatem aut Religionē aliquid jubeat, ſuo exemplo oſtendit S. Ambroſius: Cum enim Ariano juberet Valentinianus Imperator aliquam Eccleſiam tradi, reſpondit S. Amb *Si à me peteret quod meum eſt, id eſt fundum meum argentum meum, aut aliquid huiuſmodi, non refragarer, quamquā omnia quæ mea ſunt, ſint pauperum. Verum ea quæ divina ſunt, Imperatoriæ poteſtati non ſunt ſubiecta. Si patrimonium petit, invadi te: ſi corpus, occurram. Vultis in vincula rapere? Vultis in mortem? Voluptati eſt mihi. Non ego me vallabo circumfuſione populorum, nec altaria tenebo vitam obſecrans, ſed pro altaribus lubens immolabor.* Sed allegabatur, Imperatori hoc licere, quia ipſius juri omnia ſunt ſubdita Reſpondet S. Ambroſius: Noli gravare te Imperator, ut putes te in ea quæ divina ſunt, jus imperiale habere. Noli te extollere, ſed ſi vis diutius imperare eſto Deo ſubiectus Scriptum eſt enim: *Quæ Dei Deo, quæ Cæſaris Cæſari.* Ad imperatores Pallatia pertinent, ad Sacerdotes Eccleſiæ: Publicorum tibi mœnium jus commiſſum eſt non ſacrorum: *Tributum Cæſaris Cæſari non negatur. Quod eſt Eccleſiæ Dei Cæſari non debetur.* Si de me proferetur quod mei juris eſt lucem offerrem. Templo Domini nihil poſſum decerpere, quia cuſtodiendum non tradendum accepi: Deinde conſulere me etiam Imperatoris ſaluti oportet, quia nec mihi expediret tradere, nec illi accipere. Accipiat vocem liberi Sacerdotis: Si vult ſibi eſſe conſultum, recedat ab injuria Chriſti. Sed urgebatur iterum S. Amb quod unam ſaltem baſilicam jure peteret Imperator. Reſpondet. Non licet tibi ullam habere. Quid tibi cum adultera, Adultera enim eſt quæ Chriſto non eſt legitimo cōjugio copulata? Naboth Sanctum virum poſſeſſorem vineæ ſuæ ſcimus interpellatum petitione regia ut vineam ſuam cederet. Reſpondit: Abſit ut tradam hæreditatem Patrum meorum Rex contriſtatus negatione juſta, muliebri conſilio deceptus, in vineam morte venit: Naboth autem vineam ſuā vel proprio cruore defendit: Si ille vineam non tradidit ſuam, non trademus Eccleſiam Chriſti: Quid igitur à me reſponſum eſt contumaciter? Dixi, abſit ut tradam Chriſti hæreditatem & hæreditatem omnium retrò Epiſcoporum fidelium. Reſpondit: *Quod Sacerdotis eſt faciam, quod Imperatoris eſt faciat Imperator. Prius eſt ut animam mihi quam fidem offerat.* Denique cum Colligonus Præpoſitus cubiculi mandaret Ambroſio: Me vivo tu contemnis Valentianum: Caput tibi tollo. Reſpondit Ambroſius: *Deus permittat tibi ut impleas quod minaris. Ego enim patiar quod Epiſcopi tu facies quod Spadones.* Hæc Ambroſius l. 5. Epiſt. 33. ad Marcellinam ſororem. Rectà intelligebat ipſe illud: *Reddite Deo quæ Dei ſunt, quæ ſunt Cæſaris Cæſari.* Imitabatur quoque Magiſtrum illum ſuum de quo verum eſt: *Viam Dei in veritate doces, nec reſpicis perſonas hominum.*

Aliud.

MEmorabile etiā hic eſt, quod cum an. 1620. Dominica hac 22 poſt Pentecoſten Evangelium iſtud caneretur in Orbe Catholico: *Reddite quæ ſunt Cæſaris Cæſari,* inclita illa victoria à Cæſare fuit obtenta, qua civitas Pragenſis cum regno Bohemio Cæſari reddita fuit, everſis illis qui injuſtè quod Cæſaris erat, occuparant. Incidebat quoque dies illa in octavam Sanctorum omnium, quo die blaſphemi ex hæreditate & templis Dei & Sanctorum Pragæ ejecti fuere.

DOMINICA XXIII. POST PENTECOSTEN

Lect. 35. tripartita

Mulier quæ ſanguinis fluxum patiebatur à duodecim annis, acceſſit retrò, & tetigit fimbriam veſtimenti eius. Matth. 9.

Pars I. De ſanata mulieris ſollicitudine fide & pietate.

COnſtat ex narratione Evangelica frequenter Chriſtum Dominum beneficia contuliſſe in itinere pertranſeundo, ita ut propterea hoc ei ſpeciale elogium adſcribi poſſit PERTRANSIIT BENEFACIENDO. Sic enim de illo dicitur. *Vnxit eum Deus Spiriru Sancto & virtute, qui pertranſiit benefaciendo.* (*Act 10.*) Nempe nullus eius paſſus inutilis fuit nullus non beneficus greſſus. Conſidera decem leproſos ei in itinere occurrentes, cum ingrederetur quoddam caſtellum, & confeſtim ab eo ſanatos, dum ex eius præcepto adirent Sacerdotes, (*Luc. 7.*) ſicque videbis quam verum ſit: *Pertranſiit benefaciendo.* (*Luc. 18.*) Inſpice cæcum qui ſedebat ſecus viam mendicans dum iret in Ieruſalem, dumque eum mox audis ſanatum, agnoſce quam rurſus verum ſit: *Pertranſiit benefaciendo.* (*Matth. 8.*) Conjice oculos in Centurionem qui occurrit ei dum ingrederetur Capharnaum, & ſcias quoe puero ſuo tunc impetrarit ſanitatem; ſic denuo verum eſſe non ambiges: *Pertranſiit benefaciendo.*

Perſpicuum eſt idipſum ex tribus famoſis mulieribus, de quibus Evangelica Hiſtoria mentionem facit, quæ in itinere maxima à Domino beneficia perceperunt.

Tres famoſæ mulieres beneficia maxima perceperunt à Chriſto

Prima eſt Samaritana, quæ Domino per Samariam tranſeunte, & iter ineunte in Galilæam, apud puerum reperta eſt, atque ibi à Domino potata fuit fonte & aqua vitæ, ita ut poſſet dicere: *Super aquam refectionis educavit me, animam meam convertit.* (*Ioan. 4. Pſal. 22.*) Neque ſolum ipſa, ſed etiam multi Samaritanorum eadem aqua potati ſunt: quia multi crediderunt in eum propter mulieris teſtimonium, & multò plures propter ſermonem eius, ut dicitur *Ioan.* 4. Sic ergo vere dicimus, & adſcribimus pedibus Ieſu: *Pertranſiit benefaciendo.*

Secunda eſt mulier Chananæa, quæ Ieſu ſecedente per partes Tyri & Sidonis egreſſa eſt à finibus illis, & ei occurrit in itinere inclamans: *miſe-* (*Matt. 15.*)

ria

vere mei, fili David, quia filia mea malè à Dæmonio vexatur. Ac licet initio Dominus non reſponderet ei verbum, fide tamen illius impulſus filiæ eius abſenti ſanitatem perfectam contulit. An non & hic verum eſt: *Pertranſiit benefaciendo*?

Math. 9. *Marci 5.*

Tertia eſt mulier hæc Hæmorroiſſa, quæ erat in profluvio ſanguinis iam ab annis duodecim, & fuerat multa perpeſſa à compluribus Medicis, & erogaverat omnia ſua, nec quicquam profecerat, ſed deterius habebat. Hæc igitur Domino ad preces Archiſynagogi iter ſuſcipiente, ut filiam eius vel ægram ſanaret, vel mortuam ſuſcitaret, advenit cùm turba, & retrò accedens tetigit fimbriam veſtimenti eius, & illicitò ſanata eſt. Quis hic non cernit verum eſſe: *Pertranſiit benefaciendo*? Si Ieſu Nazaræni ſacro vertici inſcribere poſſumus illud: *Vnxit eum Deus Spiritu Sancto*: ſi eius omnibus membris inſcribere poſſumus illud: *Vnxit eum Deus virtute*: ſi idipſum veſti & fimbriæ poſſumus inſcribere quia virtus ſanandi *ſicut unguentum in capite deſcende in oram veſtimenti eius*: Certè pedibus eius optimè conveniet illa inſcriptio: *Pertranſiit benefaciendo.* Sed videamini in particulari, & expendamus circumſtantias, quæ concurrerunt in hac ſanitate conferenda, tam ex parte mulieris quam ex parte Chriſti Domini.

Act 10. *Pſal. 132.*

Inprimis de hac muliere dicitur, quod duodecim annis laborans fuerit, quodque in Medicos ſua profuderit, & ab illis multa paſſa deterius habuerit. Quid non pati paratus eſt, quid non expendent pro ſanitate corporis, quiſquis illius avidus eſt?

Vt vitam redimas ferrum patieris & ignes. O utinam pro ſalute animæ & vitæ æternitate tantum facerent homines, quantum pro vita caduca & carnis cadaveroſæ incolumitate! Interim fruſtranea eſt ſæpe eorum & tolerantia & expenſa pro incolumitate corporis, quæ proficua foret pro animæ ſanitate concilianda. Hæc mulier quot Medicos adhibuit, quotque medicinas? quid non paſſa eſt? At ſemper in peius ibat. Sic Imperator Adrianus moriens dicebat: *Turba Medicorum Cæſarem perdidit.* Quidam etiam ex antiquis de Medicis dicebat: *Sol eorum ſucceſſus intuetur, errores autem tellus operit.* Sic contigiſſet huic mulieri inter Medicorum manus longa ægritudine extabeſcere, & tandem tellure ab eis operiri, niſi ſupremus Medicus remedium adhibuiſſet. Neque tamen reprehendi debuit mulier iſta, per Medicos & medicinas quærens ſanitatem, quia, ut dicitur: *Altiſſimus creavit de terra medicamenta, & vir prudens non abhorrebit ea.* Vbi multis rationibus & ſententiis Eccleſiaſticus oſtendit utendum Medicis & medicinis. Quia eorum auctor eſt Deus, qui, ſicut inſtituit ut in Republica eſſent Agricolæ, Opifices, Milites Iuriſconſulti, &c: ſic inſtituit ut eſſent aliqui Medici, immò & eos voluit à Regibus & Principibus honorari muneribus ac donis. Deinde, quia idcirco herbis, plantis, metallis, gemmis, adeo ſalutares & admirabiles virtutes indidit, ut iis utamur ad medelam. Vnde Eccleſiaſticus exemplum profert à ligno quod dulcoravit olim aquas amaras, aiens: *Nonne à ligno indulcata eſt aqua amara?* Quaſi dicat: Vel ex hoc ligno, quod medicatum eſt aquis amaris, perſpicias vim medicinæ, & quantas vires Deus indiderit herbis, radicibus, lignis. Quapropter multi exiſtimant, quod hæc vis dulcorandi fuerit ligno illi naturalis. De qua re vide Ianſenium in hunc locum Eccleſiaſtici, & Interpretes in Exod. cap. 15. Ex his ergo patet, quod medicinæ uſus non ſolum fuerit omni tempore licitus, ſed etiam percõmodus, quia inter alias ſcientias Adamo & Salomoni etiam medicinæ ſcientiam indidit Deus. De Salomone enim teſtatur Scriptura, quod ſcripſerit de omnibus herbis & lignis, ab hyſſopo uſque ad cedrum. Vnde ex ipſius ſcriptis multa ad Græcos, Arabes, Latinos Medicos derivata creduntur. Statim ergo ubi morbi invaluerunt, etiam medicina adfuit, coæva Adamo, qui ſæculum in morté & morbos præcipitavit, ſed Deus de aliquibus morborum remediis ei providit, & inſtructionem dedit. Nam & animalia ex inſtinctu naturæ ſuo morbo mederi ſolent certis herbis, ut patet in canibus & felibus. Cervus ſagittâ transfixus ſibi dictamno medetur. Hirundo ſi excæcaverit pullos, novit illos ruſus oculare de ſua chelidonia, inquit Tertullianus lib de Pœnitentia in fine. Palumbes ſibi medentur lauro. Ciconiæ origanum comedentes, ſtomachi faſtidium levant. Quocirca medicinam repræſentabant Ægypti, per palumbem ore ramuſculum lauri geſtantem, inquit Pierius Hierogl. 22.

Suetón. Anton in Meli. p. 1. ſer. 96.

Vtendum Medicis Eccli. 38.

1 Quia Medicorum Author Deus eſt.

2 Quia adeo herbis ſuas virtutes Deus indidit.

Exod. 15. Eccls. 38.

Medicina coeva eſt Adamo.

Bruta herbis, morbis ſuis medentur.

Hieroglyphicum Medicinæ.

Equidem verum eſt, quod Anachoretæ antiqui nec Medicis, nec medicinis utebantur in morbis: ſed id faciebant, non quod hæc condemnarent, verum quia in locis ſolitariis agens longè à Medicis agebant, ſeque ab his ſequeſtrabant ſtudio maioris auſteritatis, paupertatis, pœnitentiæ, mortificationis, hocque pro axiomate habebant, *Corporis infirmitas mentis eſt ſanitas & firmitas.*

Anachoretæ cur olim non uſi medicinis.

Sic S. Pachomius Theodoro diſcipulo infirmanti non aliam dedit medicinam: *Fili, in dolore ſuſtine, in humilitate tua patientiam habe, & quando voluerit Dominus, ſanitatem tibi conferret.* Alium vero diſcipulum reprehendit, quod oleo inunxiſſet manus ſuas laborando laceratas.

Sic & alius Abbas, de quo in Vitis Patrum lib. 7. cap. 20. diſcipulo ægrotanti hoc pharmacum dedit: *Ne contriſteris, fili ex infirmitate, Summa enim religio eſt, ut ex infirmitate quis gratias agat Deo. Si ferrum es, per ignem rubiginem amittis. Si aurum es, per ignem probatus à magnis ad maiora procedis. Suſtine ergo, & ora Deum, ut ipſe, quæ vult, illa concedat.*

Sic nec S. Antonius, nec S. Hilarion, nec illis coævi Patres medicinis utebantur in morbis; imò nec jejunia immiuebant aut auſteritates, decentes quod morbus corporis animæ eſt purgatio & redemptio.

Poſte-

Religioſi medicinis vſi. Poſterioribus ſæculis hunc rigorem temperarunt Religioſi, Medicisq́ue ac medicinis ſunt vſi, vt patet ex regula S. Baſilij, Benedicti, Auguſtini, Franciſci. Audi S. Baſilium Reg. 15. in regulis fusè explicatis: *Neque fugienda penitus eſt ars iſta, neque rurſus in ea omnia ſalutis noſtræ præſidia collocanda: ſed quemadmodum licet agriculturæ vſum acceperimus, frugum tamen prouentum poſtulamus à Deo, & quamuis Gubernatori clauum committamus, Deum tamen, vt nos ex alto incolumes conſeruet, oramus: ſic nihilominus cùm Medicum adhibemus, idque ratio fieri concedit, neutiquam à ſpe illius erga nos bonitatis debemus diſcedere.* Hæc ille.

Itaque, cùm cunctis animantibus innatum ſit ſalutem tueri, cauendo ea quæ nocua ſunt; quæ verò proſunt, expetendo: non mirum, ſi hæc mulier afflictiſſima omni via quæſiuit ſanitatem, etiam patiendo; multa à Medicis, & in illos ſua erogando; nam *Iob. 2.* verè dixit Satanas, licet Pater ſit mendacij: *Pellem pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima ſua.* Quaſi dicat: Omnem pellem dabit, omnem ſupellectilem & opes. Burſam & pellem ſeu corium pecuniam continentem lubens impendet, vt ſaluet vitam ſuam: immò pellem ignobilioris membri exponet, vt tueatur membrum nobilius, & per illud vitam ſuam. Hæc omnia patent in hac muliere avida ſanitatis recuperandæ.

Porrò cùm non ſucceſſiſſent remedia naturalia, vide eius fidem & deuotionem ad conſequendam ſanitatem per remedium ſupernaturale. Acceſſit re- *Summa fiducia mulieris in Chriſtum.* trò, & dicebat intra ſe: *Si tetigero tantùm fimbriam veſtimenti eius, ſalua ero:* Certè hic meritò poſſumus dicere, quod Dominus alteri cuidam mulieri: *O mulier, magna eſt fides tua?* Non inutile fuit, quod ipſa ab hominibus & Medicis deſereretur, vt iam ſolam iactaret fiduciam in Deum, & in illum Medicum, qui omnem morbum ſanare poteſt, nec deſerit ſperantes in ſe. Acceſſit ergò confidenter non obſtante quod ſecundùm legem immunda foret, nec liceret ei cum alijs converſari, quia tantam de Chriſti miſericordia conceperat fiduciam? vt hunc etiam lege prohibente contingere auderet, quia ſupra legem erat. Atque, vt ait S. Chryſoſtomus, licet propter morbi genus ſe non ignoraret immundam, audierat tamen Dominum etiam leproſos tangere, quod ipſum lege prohibitum erat. Sciebat quoque quod Dominum nullus tactus polluit aut contaminat. Nam ſi Sol tangit ſtercora, nec tamen ſtercoribus inquinatur, quantò magis Creator Solis tangit omnia, & tamen non poteſt vllis tactibus inquinari? inquit S. Chryſologus ſerm. 35. Atque etiam hoc eius animum ad accedendum confirmare potuit quod iam Dominus in via foret, non in domo: quodq; non foret negligenda occaſio iſta prætereuntis, & ad puellam ſanandam vel ſuſcitandam prodeuntis. Commiſerationem Domini erga ſexũ infirmiorem audierat, ideoq́ue experiri, ex firma fiducia, non ex temeritate reſoluit. Quapropter non in faciem ſe ingerit Chriſti, morbum & peccata ſua erubeſcens: ſed retrò acceſſit, tum propter Domini reverentiam, tum propter turbam: *Cogebat illam dolor, vt medicinam peteret, pudor impediebat, ne cauſam coram maſculis indicaret: invenit conſilium tacita fides Mittam manum meam, & tangam fimbriam veſtimenti huius, & ſana fiam,* inquit Optatus Milevitanus lib. 5. contra Parmenianum. In quam etiam ſententiam dicit S. Ambroſius in Lucam: *Hoc pudoris fuit & fidei, agnoſcere infirmitatem, & non deſperare veniam: Verecunda ergò fimbriam tetigit, fidelis acceſſit, religioſa credidit, ſapiens ſanatam ſe eſſe cognouit.* Certè non potuit non agnoſci in hoc facto fides ſpesque admirabilis, quoniam non dixit intra ſe: Liberabor ne ab hac ægritudine, ſi veſtem eius tetigero? Sed non dubitans ſe liberandam acceſſit, & nulla accepta anteà hac de re promiſſione, nullo invitata præcepto, nullo provocata exemplo pręcedente, ex ſolo fimbriæ tactu ſibi promittit ſanitatem. Atque huius mulieris exemplo & beneficio inſtructi multi obtulerunt poſtea Chriſto malè habentes, & *rogabant eum, vt vel fimbriam veſtimenti eius tangerent.* *Matt. 14. Marc. 6.*

PARS II. De Chriſti ſanantis virtute, miſericordia & benignitate.

SEd conſiderata mulieris fide, devotione, humilitate, conſideremus modò Chriſti potentem virtutem, & benignam miſericordiam.

Primò quidem virtus in eo Domini eluxit, quod attacta ſola fimbria, quæ veſtis eſt pars extrema, ſanitati mulier iſta fuerit reſtituta, & voto potita. Sic in momento temporis fimbria potuit, quod annis duodecim ars humana non potuit. Quædam arbuſculæ ita ſunt ſalutiferæ, vt quicquid in eis reperitur, ſiue radix, ſiue truncus, ſiue fructus, ſiue folia, odorem ſpirent, & ad ſanitatem conducant. Sic eſt in Chriſto Domino, quicquid in ipſo cernis, quicquid tangis, virtutem habet, gratiam ſpirat, ſalutem confert. Manus eius ægros ſanant attactu; apud pedes ſalus reperitur & remiſſio peccatorum: ſaliua viſum cæcis reſtituit, loquelam mutis: digiti aures aperiunt ſurdis: oculorum intuitus radios iacit ſalutiferos: vox ad vitam revocat mortuos: veſtis vel ſola fimbria ſanitatis confert gratiam. O verè arbor tota ſalutifera IESUS Chriſtus, ſiue radicem eius conſideres, hoc eſt cor eius diuinum, ſiue verborum folia, ſiuè ramos, hoc eſt, membra, ſiue corticem, hoc eſt, veſtimenta.

Quod autem fimbriam dicitur tetigiſſe hæc mulier, nobis ſatis id inſinuat Chriſtum Dominum veſtitum fuiſſe more Iudæorum, quibus præcipitur, *Num. 15. Deut. 12.* vt in quatuor angulis exterioris veſtis fimbrias hyacinthinas geſtent. Et hoc quidem ordinatum fuit ad diſcernendum populum Iſraël: vt ſicut circumciſio in corporibus ſignum erat Iudaicæ gentis; ita etiam aliqua nota reperiretur in veſtimentis, teſte S. Hieronymo. Atque hoc ipſum eos etiam memores reddebat præceptorum Dei, iuxta illud: *Num. 15.* *Loquere filius Iſrael, & dices ad eos, vt faciant ſibi fimbrias per angulos palliorum ponentes in eis vittas* hyacin-

hiacynthinas, quas cùm viderint, recordentur omnium mandatorum Domini, nec ſequantur cogitationes ſuas, & oculos per res varias fornicantes, ſed magis memores præceptorum Domini faciant ea, ſintque ſancti Deo ſuo. Ex quibus verbis collige, mulierem tetigiſſe fimbriam, non ſolùm vt quid humillimum in veſte, ſed etiam vt quid ſanctiſſimum, ſiue vt ſanctitatis ſymbolum. Ideò enim erant hæ fimbriæ hiacynthini ſiue violacei & cœleſtis coloris, vt ſignificaretur per id Iudæorum conuerſationem & ſpem debere eſſe in cœlo, vt ſemper Dei timorem & præſentiam coram oculis haberent, eos à malo inſtar fræni cohibentem, & ad bonum inſtar ſtimuli inſtigantem.

Efficacia rerum & reliquiarum ſanctorum. Ex huius porrò Dominicæ fimbriæ attactu virtutem ſanitatis in mulierem influente, colligitur efficacia rerum ſanctarum, & reliquiarum ad Sanctós quoquo modo pertinentium; quas Eccleſia colit & aſſeruat tanquam monumenta pietatis, & agnoſcit tamquam fontes ſalutiferos, per quos nobis multa beneficia deriuantur, vt dixit Concilium Nicænum & Tridentinum. Vnde de his etiam ſic ait S. Damaſc. li. 4. de Fide. c. 16. *Vnguentum ſcaturiunt redolentis ſuauitatis, morbos fugant, infirmis medicantur, cæcis viſum impertiunt, lepras emundant, tentationes & mœrores ſoluunt.* Quapropter cultu ſunt dignæ Reliquiæ ſacræ Beatorum, ſiue oſſa ſint aut pulueres eorum, ſiue veſtes, aut crines, aut fimbriæ. Quia ſicut Chriſti veſtis aut fimbria non habuit virtutem à ſeipſa, ſed à Chriſto; ſic habent illæ Sanctorum Reliquiæ virtutem à Sanctis, qui in Reliquijs iſti coluntur. Sic dicitur: *Virtutes non quaſlibet* (hoc eſt non vulgares, ſed maximas) *faciebat Deus per manum Pauli, ita ut etiam* *Act. 11.* *ſuper languidos deferrentur à corpore eius ſudaria & ſemicinctia, & recedebant ab eis languores & ſpiritus nequam egrediebantur.* Sic & antiquitus pallium Eliæ Eliſæo relictum multiplicem habuiſſe virtutem teſtantur ſacra eloquia. Sed etiam peinotum eſt, quanta quotidie miracula fiant ad præſentiam ſacrarum reliquiarum multis in locis. De qua re cùm fusè tractarim Hort. Paſtoral. Tract. 3. Lect. 4. illuc remitto Lectorem.

Cæterùm non ſolùm Chriſtum, aut eius veſtem & fimbriam ab ipſo virtutem hauſiſſe ad ſanitatem ægris reddendam aſſerimus, ſed etiam ipſius Chriſti & veſtis eius ſiue fimbriæ ſolam imaginem & effigiem. Notum eſt hoc ipſum ex relatione Euſebij, qui fuit Epiſcopus Cæſarienſis tempore Conſtantini Magni. Sic enim ait li. 7. c. 14. Mulier profluuio ſanguinis afflicta ex Cæſarea erat, quæ Philippi dicta eſt. Pro huius mulieris domus foribus baſis quædam in loco edito collocata monſtratur; in qua mulieris ipſius genibus prouolutæ palmas que ſuppliciter tendentis imago ære videtur expreſſa. Adſtat verò alia ære etiam fuſa ſtatua habitu viri ſtola comptè circumdati, dextram mulieri porrigentis. Huius ad pedem ſtatuæ è baſi herba quædam noua ſpecie naſcitur, quæ excreſcere ſolet vſq; ad ſtolæ ſiue veſtis æreæ illius imaginis fimbriam: Quam cùm creſcens herba contigerit, vires inde ad depellendos omnes morbos languoresque acquirit: ita vt quæcumque fuerit infirmitas illa corporis, hauſtu exiguo madefacti ſalutaris graminis depellatur, nihil omninò virium gerens, ſi antequam æreæ fimbriæ extremitatem creſcendo contigerit, decerpatur. Hanc ſtatuam ad ſimilitudinem vultus Jesu formatam tradebant, quæ permanſit ad noſtra vſque tempora, ut ipſi oculis noſtris inſpeximus. Hęc Euſebius. Cui ſubſcribit Sozomenus hiſt. tripart. lib. 6. cap. 41. vbi ait: Cùm cognouiſſet Iulianus Apoſtata in Cæſarea Philippi ciuitate Phæniciæ, quam Paneadem vocant, inſigne eſſe Chriſti ſimulacrum, quod mulier illa ſanguinis profluuio liberata conſtituerat, eo depoſito ſuam ibi ſtatuam collocauit. Quæ violento igne de cœlo cadente circa eius pectus diuiſa eſt, & caput cum vertice vna parte deiectum atque in terra fixum, reliqua verò pars hactenus ſuperfuit, & fulminis indicium reſeruauit. Statuam verò Chriſti tunc quidam Pagani trahentes confregerunt. Chriſtiani poſtea colligentes in Eccleſiam recondiderunt. Hæc ille.

Imago Chriſti & veſtis eius ſanitatem contulit.

Huius quoque ſtatuæ mentionem facit S. Ioan. Damaſcenus lib. 3. de Imaginib. ex Ioanne Epiſcopo Antiocheno in Temp. deſcrip. vbi ille ſic habet: Occiſo Ioanne Baptiſta cùm triſtis Herodes Rex, Philippi filius, à Iudæa abſceſſiſſet, acceſſit ad eum mulier quædam locuples nomine Bernice, quæ Paneada oppidum ſuum incolebat. Cupiebat IESU, à quo fuerat morbo liberata, monumentum conſecrare, ſed ſine Regis permiſſu non audebat. Itaque libellum ſupplicem Herodi obtulit, in quo petebat vt ſibi in oppido ſuo liceret Chriſto Saluatori ſtatuam auream dicare, verba autem illius erant huiuſmodi: *Auguſto Herodi Principi & Iudæorum Græcorumque Gubernatori, Trachonitidis Regi ſupplex Bernice Paneadis Dominæ petitio & obſecratio. Iuſtitia & humilitas amplitudinis tuæ faſtigium exornãt. Quod quidem ego non ignorans ſcribo, me quicquid orauero, abs te ſperans exoraturam. Quæ autem ſit huiuſce præmij cauſa, ex progreſſu orationis intelliges. Ego iam inde à prima ætate ſanguinis fluxu laborans vitam facultatesq; meas in Medicos profuderam, nec curationem reperiebam. Cùm autem accepiſſem res admirandas Chriſtum efficere, mortuos in vitam & lucem reuocare, dæmones à mortalibus eijcere, & diuturnis morbis iam confectos verbo liberare, ipſa quoq; ad eum tanquã ad Deum confugi. Sed multitudinẽ, quæ ipſum circumſtabat, conſiderans, metuensq; ne à morbi contagione abhorrẽs indignaretur, mihiq; maior morbi plaga fieret, mecum ipſa reputabam, me, ſi poſſem veſtimenti eius oram attingere, ſaluam & incolumem futuram. Attigi ſtetitq; ſanguinis fons, & illicò conualui. At ipſe, ut qui cordis mei conſilium ante cognouerat, clara voce: Quis me (inquit) tetigit? Virtus ex me prodijt. Ego verò pallens ac gemens, morbumq; grauiorem ad me reuerſurum timens, ad pedes eius proſtrata, & lachrymis humum rigans audaciam meam*

meam aperui Verùm ipſe , uti benignus & clemens, vicemq; meam commiſeratus, curationem confirmavit: Confide inquiens, fides tua te ſalvam fecit , vade in pace. Sic etiam tu Rex Auguſte, quod abs te aquum peto, mihi concede.

Herodes ex ſupplicis oratione rem admirabilem intelligens, obſtupuit, & curationis myſterium ſuſcipiens: *Curatio tua,* inquit, *mulier , maiore eſt monumento digna, Abi igitur, & quod vis illi monumentum ſtatue: eumq; qui te curavit, honoribus affice* Statim igitur ipſa Bernice, quæ ſanguinis fluxum antè perpeſſa fuerat, in medio oppidi ſui Paneadis Domino & Deo columnam ex ære, argento auroque immixto confectam erexit. Quæ quidem columna in oppido Paneadæ ad hoc uſque tempus manet. Hæc ex Ioanne Antiocheno Pontifice citato à S. Ioanne Damaſceno

Hinc aliqui dixerunt, mulierem illam fuiſſe Veronicam, quæ & Berenice dicta fuerit Et hanc eſſe quæ Sudarium faciei Dominicæ ſanguinolentæ admoverit, quod effigiem illius retinuit, ut habet traditio Chriſtiana, id enim factum fuiſſe à Berenice, quæ & Veronica dicta habetur, ut teſtatur Card. Baron. ann. Chriſt. 134. Atque huius Sudarij cõtactu, cùm B. Veronica illud attuliſſet ad Tyberium Cæſarem, leprã ab eo fugatam eſſe, ex Methocio Tyriorum Epiſcopo, & alijs refert Marianus Scotus, & Simon Majolus Epiſcopus Vultuarienſis, colloq. 20. Servatur verò Romæ, & ſumma veneratione colitur, ad illudque miracula fiunt frequentia, Ex quo etiam confirmatur, non ſolùm carnis aut veſtis Chriſti, ſed etiam rerum ſacrarum aut reliquiarum efficacia. Propterea quoque à nonnullis aſſeritur, milites ſub Cruce voluiſſe partiri Chriſti veſtem exteriorum , quod audiſſent ab illa multiplicem manaſſe virtutem.

Euthym. in Matth.

Non abſimile eſt facto Chriſti, quod de S. Thoma Aquinate legimus. Cùm enim à prædicatione Verbi divini non deſiſteret , & per Octavam Paſchæ in Baſilica S. Petri Romæ illud cum pietate & fervore miniſtraret, acceſſit mulier quædam ſpiritus & fidei impulſu inducta , & fimbriam eius tangens mox à fluxu ſanguinis eſt liberata, ut teſtatur Breviar. Rom. 7. Martij. Sic Chriſtus Dominus virtutem ſanandi non ſolùm ſibi , & ſuæ humanitatis ſacro reſervavit indumento, ſed etiam Sanctis ſuis , & eorum veſtibus voluit communicari.

Summa Chriſti benignitas & miſericordia erga mulierem.

Secundò, non ſolùm virtus Chriſti elucet in hac mulieris curatione ſubita , ſed etiam eius benignitas & miſericordia. Viſus eſt quidem ſua interrogatione indignationem quandam vel ſeveritatem præferre , dum converſus ad turbam interrogat: *Quis eſt qui tetigit veſtimenta mea? Et circumſpiciebat ut videret eam, qua hoc fecerat.* Vnde mulier timens & tremens ad pedes eius procidit, quia furtim veſtem tetigerat, & quaſi ſanitatis donum furata fuerat Verùm non ſeveritatis erat, ſed benignitatis interrogatio iſta: Vt quid enim à Domino ea interrogatio fit, cùm probè noſſet, quænam eſſet illa, quæ eum tetigerat? Primo, *ut ab omni formidine fæminam illam liberaret , ne conſcientia ſtimulis, quaſi furata ſanitatem , exagitaretur ,* inquit S. Chryoſtomus hom. 32. in Matth. Secundò, ut eius fidem magis illuminaret, quæ putavit ſe poſſe latere. ſicque tenebras omnes mentis eius diſſiparet Audi S. Chryſologum ſerm. 36. *Dum erubeſcit vulnus, dum in tali cura ipſum veretur ut Deum fidei ſua mulier nõ parva nubila ſuſtinebat, & mentis ſua lumine confuſionem nebulis ipſa caligabat Vox ergo inquirentis Domini velut flatus ſalutaris fugavit nubes, diſperſit nebulas illuſtravit fidem & illã, qua noctis latebat in tenebris reddidit Sole clariorem, An minor eſt Sole, qua toto orbe radiat , qua toto Eccleſia fulget & reſplendet in cœtu ?* Tertiò, in aliorum ſalutem eius voluit Dominus fidem alijs fieri manifeſtam, ut eam poſſent imitari: ſicque etiam Principem Synagogæ, pro cuius filia ſuſcitanda iter peragebat, voluit ad perfectam fidem erigere: & omnem ambiguitatem ab eo tollere. De hac re rurſus S. Chryſologus ſic loquitur: *Non ignorantis errore, ſed maieſtate praſcientis Dominus interrogat: nec quod occultum ſibi eſſe . requirit , ſed ipſum ſibi eſſe bene cognitum ſic demonſtrat, dum taliter quarendo cunctis ignorantibus ſolus aperit quod latebat; eamque producit in medium , & ſuis aſtare facit conſpectibus, ut qua ſibi portarat ſalutem, omnibus repertaret, & qua virtutem probarat, agnoſceret maieſtatem , & quem occultè ſenſerat medicum, palam profiteretur ut Deum, ſicque tam praſentibus quàm futuris fieret de tanto ſuo languore medicina.* Hæc ille.

Cur fidem huius mulieris Chriſtus aliis conſtare voluerit.

Propterea igitur eam Dominus ad pedes ſuos procidentem maxima complectens benignitate, ſubiungit, *Confide filia, fides tua te ſalvam fecit eſto ſana à plaga tua* An verbis tenerioribus maioremque benignitatem & affectum indicantibus poſſet eam compellare? filiam vocat: quid blandius & tenerius? Dicit ei ut confidat, quia timorem omnem ab illa vult excutere, quæ furtim rapuerat ſanitatẽ, ideoque timida erat. Sed pium illud furtum fuerat, quod furantis cedebat in lucrum, & ei cui auferebatur, nullum gignebat detrimentũ. Vlterius collaudat eius fidem, per quam aſſerit ab ipſa promeritam ſalutem. In hoc enim eius luxerat fides , quod in Chriſto nihil poſtremum ceciderat , nihil iudicaverat extremum, cùm fimbriam tetigerat; quia nec minoratur Deus in homine, nec virtus attenuatur in fimbria: unde per veſtimentum externum penetravit in interiora illa, quæ in Chriſto erant, & per fimbriæ extremitatem pertigit ad capitis ſummitatem, quia agnovit divinitatem Chriſti , & cœleſtem virtutem Audi S. Chryſologum ſerm. 35. *Fratres, magna eſt hac mulier, & nimium permiranda , qua ſcientia Doctores legis vicit , Sacramento omnes Iudaos ſuperavit , fide praceſſit Apoſtolum, Nam Iudaa cum ſcribis & Doctoribus ſuis Deum deſpexit in corpore. Thom. Apoſtolus ut Chriſtum Deum*

 credo,

crederet, immiſit manus, iniecit digitos, patefecit vulnera, & ut Chriſtum crederet, iterum pati compulit Chriſtum.

PARS III
Quo anima peccatrix in hac muliere figurata ſanitatem cōſequi poſſit.

MVlier hæc animæ peccatricis gerit figuram, docetque quomodo illa peccati ſui curationem & medelam valeat impetrare. Peccatum per ſanguinis profluvium, quo hæc mulier laborabat, frequenter ſignificat Scriptura. Hinc dicitur per Prophetam: *Maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundaverunt, & ſanguis ſanguinem tetigit.* Vbi S. Hieronymus, & Cyrillus, alijque ſacri Interpretes per ſanguinem peccatum accipiunt. Quaſi dicat Propheta: *Sanguis ſanguinem tetigit,* peccata peccatis adduntur, ſcelera ſceleribus accumulātur, Domus, vici, fora, templa, agri, & muri peccatis inundant. Vnde S. Gregorius hom. 11. in Ezech. *Sanguis ſanguinem tangit, quando peccatum peccato additur, ut ante Dei oculos adiunctis iniquitatibus anima cruentetur.* Hinc etiam dicitur: *Qui in ſordibus eſt, ſordeſcat adhuc.* Sic in eundem ſenſum alibi: *Erit fons patens in ablutionem peccatoris & menſtruatæ.* Nempe immunditia mēſtrui, typus eſt peccati; quia peccatum eſt quoddam menſtruum animæ, ſive virus & pollutio ipſius; ideoque Chriſtus baptiſmum, & pœnitentiam aperuit tamquam fontem, in quo hæc immunditia expietur & elevatur. Denique propterea clamat David ad Deum, & ſecum vult omnes peccatis inquinatos clamare: *Libera me de ſanguinibus, Deus, Deus ſalutis meæ.* Et licet potiſſimum id dicat propter peccatum adulterij & homicidij; rectè tamen etiam de omnibus omnino peccatis intelligitur, quia nomine ſanguinum in ſacris Litteris indicantur, propter fœditatem, quam animæ inducunt.

Oſea. 4. — *Zach. 13.* — *Pſal. 50.*

Quomodo autem acquiratur curatio & emaculatio fluxus ſanguinis huius, quo animæ decor perit & vigor, gratiaque cum meritis evacuatur, edocuit hæc Hemoroiſſa.

Mulier curata eſt

1. *Accedēdo & quidem retrò accedendo.*

Primò ad Medicum accedit & retrò accedit. In quo oſtendit, illum, qui ſanguinis fluxum patitur ſpiritualem, (hoc eſt, qui multis peccatis eſt deditus, ambulans poſt ſuas concupiſcentias, vel qui unius peccati conſuetudine detinetur, illud ſæpe repetens) ad Chriſtum Medicum accedere debere cum timore, verecundia & humilitate, quaſi retrò ſe ſiſtendo præ pudore. Quare retrò? Vt ſcapulis ſuis obumbret; & ut projiciat poſt tergum ſuum omnia peccata. Retrò debet accedere, qui poſt gravia peccata accedit, & optat juſtificari *quia non iuſtificabitur in conſpectu eius omnis vivens.* Non iuſtificabitur, qui effrons neſcit erubeſcere. Ideo Magdalena accedit retrò pedes Domini, nec audet vultum eius reſpicere. Ideo Publicanus ſtans retrò in angulo non audet vel oculos in cœlum levare. Ideo Prodigus erubeſcit coram Patre comparere, dicitque: *Peccaui in cœlum & coram te, non ſum dignus vocari filius tuus.* Sed Dominus hanc erubeſcientiam benignè complectens, in conſpectu ſuo ponit tanquam rem pretioſam & ſibi acceptiſſimam. Sic enim & lachrymas Magdalenæ retrò erubeſcentis poſuit in conſpectu ſuo, & in conſpectu Phariſæi, eum redarguens de indignatione contra peccatricem, cum illa indigniorem ſeſe Phariſæus exhibuiſſet. Sic & verecundiam & humilitatem Publicam palam collaudavit, aſſerens præ Phariſæo juſtificatum rediſſe in domum ſuam. Sic quoque Prodigi humilem pudorem prævenit occurrendo, in collum corruendo, exoſculando. Denique quod hanc mulierem advocat in conſpectum ſuum, & totius turbæ dignationis eſt, quia eius verecundam humilitatem ſic omnibus voluit manifeſtam, ut ſibi probatam agnoſcerent.

Pſal. 142. — *Luc. 7.* — *Luc. 18.* — *Luc. 15.*

2. *Accedendo cum fiducia aut magna fide.*

Secundò accedit magna cum fiducia, magna cum fide, dicebat enim intra ſe: *Si tetigero tantum fimbriam, ſalva ero.* Vbi exemplum ſe exhibet peccatori, ut cùm ſeſe humiliaverit agnitione miſeriæ & immunditiæ ſuæ, fiduciam concipiat de miſericordia & potentia Chriſti Domini benigniſſimi & ſapientiſſimi Medici, ut ſanitatem *poſtulet in fide nihil hæſitans;* quia tunc nec denegabitur, nec improperabitur ei. Et ad petendum non opus eſt niſi cordis loquela, quæ fieri poteſt in ſilentio vocis cum clamore mentis, ſicut patet in hac muliere, quæ nonniſi intra ſe dicebat. *Si tetigero fimbriam, ſalva ero.* Vnde S. Chryſologus ſerm. 34. *Hodie mulier cùm quæreret medicinam tacita vulneri verecundo, invenit ſilentium per quod poſſit peccator ad veniam pervenire. Prima eſt felicitas in peccatorum turpitudinem non veniſſe, ſed felicitas eſt ſecunda, peccatorum veniam peccatis latentibus inveniſſe. Hoc Propheta ſenſerat, qui dicebat: Beati quorum remiſſæ ſunt iniquitates, & quorum tecta ſunt peccata.* Iterum idem S. Chryſologus, hac de re agens, ſerm. 36. ſic proſequitur: *Felix mulier, quæ in tanta multitudine eſt ſola cum Chriſto, ut ſola ſit conſcia & ſalutis reddita & virtutis excelſæ. Sic inter Dominum & mulierem furtivæ ſalutis agitur tam grande commercium.* Certè per contritionem peccator redit ad gratiam & ſalutem, invenitque medelam; & hæc in ſolitudine cordis inter Deum & animam in ſilentio peragitur. Vt autem oſtenderet Dominus poſt contritionem neceſſariam eſſe confeſſionem, etiam ſi gratiam quis conſecutus fuerit in ſilentio, vocat coram ſe hæmorroiſſam hanc, dum inquirit. *Quis me tetigit?* Illaque tremens venit, & procidit ante eum, *& dixit ei omnem veritatem.* Si omnibus nobis exemplum dedit confeſſionis faciendæ cum integritate, etiam in ſilentio contritionis impetrata prius venia & medela: ut poſſit is, qui Chriſti Medici locum tenet, dicere peccatori: *Vade in pace: Eſto ſanus à plaga tua.*

Iacobi 1.

3. *Tangendo veſtimenti fimbriam*

Tertio accedens tangit veſtimentum, & ita tangit, ut virtus ab illo exeat. Quapropter Dominus interrogat palam: *Quis me tetigit?* Cumque diceret Petrus excuſando: *Præceptor, turbæ te comprimunt & affligunt, & dicis: Quis me tetigit?* Dixit Ieſus:

Tetigis

Tetigit me aliquis. Nam & ego novi virtutem ex me exiſſe. Ex quo mulieris facto colligitur, non ſatis eſſe Chriſtum comprimere cum rudi & indevota turba, quia hoc potius eſt ipſum affligere. Sic eùm comprimunt, tangunt, affligunt, qui eum ſequi volunt, & ad ipſum ſolent accedere, vel per orationem, vel per communionem ſacram ſine devotione & affectu ex uſu & conſuetudine ſolum arida, ideoque virtus & fructus ad illos non exit. Quapropter S Auguſtinus ſerm. 6. de verb. Dom. dicit: *Tangit Chriſtum fides paucorum, premit eum turba multorum.* Qui ergo hanc imitari deſiderant mulierem, & fructum referre, ac virtutem ſentire ex Chriſti Domini attactu, tangere eum debent, vera fide, viva devotione, perfecta humilitate. Qua quidem ratione ſi vel ſolam fimbriam tangant, efficaciam perſentiſcent ſive in oratione, ſive in ſacra communione. In eandem ſententiam dicit S. Gregorius ;. Moral. cap. 15. *Multi Dominum comprimunt, & una tangit; quia carnales quique in Eccleſia eum premunt, à quo longè ſunt, & ſoli tangunt, qui huic veraciter humiles adiunguntur. Premit turba carnalium, & non tangit, quia & importuna eſt per præſentiam, & abſens per vitam.* Vnicum ergo ſuſpiriũ è corde devotè depromptum, una lachryma è viſceribus fluens pietatis, una precatio vivo ſpiritu prolata tangit Chriſtum & urget eum dicere: *Quis me tetigit?* Multa verò oratio ſine ſpiritu parum coram eo æſtimatur, parumque proficit, nec virtutem attrahit; multoque efficacior eſt fimbriæ contactus cum fide & humilitate, quam totius veſtis compreſſio cum indevotione ex arida ſequela & conſuetudine.

Luc 8.

4. Docet hæc mulier quomodo corpus Chriſti tangẽdum ſit. 1. Cor 11.

Quartò dicamus cum S Chryſologo ſer. 34. *Docuit hæc mulier quantum ſit corpus Chriſti, quæ in Chriſti fimbria tantum eſſe monſtravit. Audiant Chriſtiani, qui quotidie corpus Chriſti attingunt, quamnam de ipſo corpore ſumere poſſunt medicinam, quando mulier totam rapuit de Chriſti ſola fimbria ſanitatem Sed quod nobis flendum eſt mulier de vulnere medicinam tulit, nobis medicina ipſa retorquetur in vulnus Ideo Apoſtolus tangentes indignè admonet, & deplorat:* Qui manducat indignè, ſibi judicium manducat. *Inde temeritas infirmitatem accipit, unde fides accipere debebat ſanitatem.* Hæc ipſe Rurſus idem Chryſologus ſic dicit ſerm. 33. in fine: *Tetigit veſtem mulier, & curata eſt, & ab antiquo eſt abſoluta languore. Miſeri qui quotidie corpus Domini tractamus, & ſumimus & à noſtris vulneribus non curamur. Non Chriſtus infirmitatibus, ſed fides deeſt, nam multò magis modò in nobis manens poterit vulneratas curare, qui latentem mulierem præteriens ſic curavit.* Hæc ille eleganter ad noſtram admonitionem. Hoc ipſum eſt, quod admonent alij SS. Patres, & nobis in conſiderationem proponunt: *Cur lupi manemus Agnum toties comedentes* inquit S. Chryſoſtomus hom 83 in Matthæum? Cur ita manemus frigidi, huic igni divino adeo frequenter appropinquantes; Cur perſiſtimus famelici, pane cœleſti ita crebrò participantes? Cur languemus infirmi, medicinam vivificantem de die in diem ſumentes? Cur ſanguinis profluvius adhuc non ſiſtitur nos contaminans, cùm non ſolùm Chriſti veſtem aut fimbriam, ſed etiam corpus cum deifica virtute ſæpe non detur contingere; Verè non Chriſtus deeſt nobis, ſed deeſt nobis diſpoſitio & devotio præcequiſita, ſicque nos Chriſto deeſſe contigit ut virtutem ab eo non perſentiſcamus, nec fructum negligentia & ſocordia noſtra.

TV. Domine Ieſu Chriſte, Medice benigniſſime, ſapientiſſime, potentiſſime, qui ſemper pertranſiſti omnibus benefaciendo, per benignitatem & miſericordiam tuam ne pertranſeas, non deferens a benedictione & beneficijs tuis inanes & vacuos: ſed quoniam noſti quod fluxum ſanguinis patimur, (noxium ſcilicet concupiſcentiæ morbum, qui in nobis prava conſuetudine ſanguis ſuper ſanguinem fluit, peccatum peccato accumulatur, animas noſtras mirè commaculans) ſiſtere digneris morbidum hunc fluxum tua potentia & virtute. Fac ut ad hunc effectum cum verecundia & humilitate, cum fide & devotione valeamus te tangere per contritionem & orationem ſilentem cordis per integram confeſſionem oris, per attactum ſalutiferum ſacroſancti tui corporis, tamquam veſtimenti quo tua veſtita eſt divinitas. Sic fac nos audire pro anima noſtra peccatrice idem, quod mulier iſta Evangelica: *Confide fili: Vade in pace: Eſto ſana à plaga tua.* Atque ita gratiarum tibi actiones cum omni benedictione rependemus, & in ſæcula ſæculorum potentiam & benignitatem tuam collaudare valebimus.

Concluſio.

SIcut voluit Dominus veſtem ſuam inſtrumentum eſſe miraculoſæ ſanitatis, ſic & veſtes Sanctorum ſuorum, (maximè eas quibus in ſacrificio uſi fuerant repræſentantes Domini perſonam) voluit inſtrumenta multorum miraculorum.

Exempla

Veſtes SS. inſtrumẽta miraculorum.

Notum eſt de Stola ſacra S. Huberti in Diœceſi noſtra Leodienſi aſſeverata à nongentis iam ferè annis, ex qua quotidie aliquid demitur, manet tamen diminutionis expers. Per eam dæmones pelluntur energumeni liberantur, phrenetici ſanantur, à rabie quoque & mentis alienatione illi præſervantur qui à rabidis animalibus morſi ad eam accurrunt, & particulam fronti ſuo imponi poſt ſacram confeſſionem & communionem obſecrant, in medio frontis per exiguam ſectionem elevata nonnihil pellicula.

Sic Monaſterium Walciodorenſe Namurcenſis Diœceſis aſſervat Stolam ſacram S. Foranni Abbatis ſui primi, & quondam Archiepiſcopi Dominocinorienſis, quæ eſt Metropolis Hiberniæ. Fuit autem dictus Fortannanus operatione ſignorum eximius; & per illam Stolam, cui argentia tintinnabula annexa ſunt, multi rabidi pecoris morſu læſi ſanati leguntur.

Stola etiam quædam S. Caroli Borromæi Pariſijs in templo S. Iacobi pretioſè aſſervatur, quæ ab

 Illuſtriſ-

Illuſtriſſimo Frederico Borromæo data fuit eximiæ Sodalitati ibidem erectæ per Illuſtriſſimum Henricum de Goudy Cardinalem & Epiſcopum Pariſienſem in honorem S. Caroli, cui & Epiſcopi & Archiepiſcopi, ac Doctores, Paſtoresque eximij adſcripti ſunt. Multi autem in ægritudinibus, aut afflictionibus ad hanc Stolam confugientes, remedium & ſolatium reperiunt.

EADEM DOMINICA.

LECT. 38 bipart.

Domine filia mea modo defuncta eſt, ſed veni, impone manum tuam ſuper eam, & vivet.
Matth. 9.

PARS I. Documēta moralia ex parte puellæ & patris eius continet. 4. Reg. 4.

MAterno impulſa affectu Sunamitis accedit ad Elizæum Prophetam, & ſe ad pedes illius abjiciens ſupplicat pro filio recenter defuncto, ut dignetur ſecum venire Propheta eamq; vitæ reddere. Vnde apprehendens ipſius pedes, ait: *Vivit Dominus, & vivit anima tua, non dimittam te.* Quapropter, *ſurrexit & ſecutus eſt eam*; non obſtante quod iam præmiſiſſet famulum ſuum Giezi cum baculo, quem poneret ſuper faciem pueri. Ingreſſus eſt igitur Elizæus domum, & clauſit oſtium ſuper ſe, & ſuper puerum, & incubuit ſuper illum, & reverſus eſt ſpiritus, reddiditque filium Matri ſuæ, corruenti iterum ad pedes Prophetæ & adoranti ſupèr terram. In Evangelica autem hodierna hiſtoria ecce non mulier, ſed Vir inter ſuos præcellens, Princeps utique Synagogæ, paterno impulſus affectu, lugens languentem filiam, & ad extrema vitæ deductam accurrit, non ad Prophetam, ſed ad Prophetarum Magiſtrum, docentem tunc eos qui ſibi magiſterium uſurpabant, hoc eſt Phariſæos. Coram illis procidit ad pedes eius (ſciebat hunc Magiſtrum aures in pedibus habere deprecans ſubmiſſiſſimè & obnixiſſimè ut dignetur ſecum venire, & imponere manum ſuam filiæ in extremis agenti, vel iam defunctæ, non dubitans ſic poſſe eam vitæ & ſanitati reddere. Neque dedignatur Chriſtus ipſe venire, aut imperfectam eius reſpuit fidem, qua putat opus eſſe ut in ſuam domum adveniat pro reddenda vita aut ſanitate; nec quempiam ex diſcipulis ſuis mittit qui Magiſtri utatur auctoritate & imperio: ſed perſonaliter ſequitur Principem hunc ſupplicem & humiliatum, eiuſque fidem erigit & perficit, dicens: *Noli timere tantum modò crede.* Tandemque domum appulſus, ſemovet turbam, & aſſumptis Patre ac Matre puellæ cum tribus ſuis diſcipulis, claudit oſtium, tenet puellæ manum. Sic dum ipſe inclamat *Puella ſurge* confeſtim reuerſus eſt ſpiritus, & illa ſurrexit. Attende hic nonnulla ſimilia cum facto Elizæi Prophetæ quia Elizæus & reſuſcitatio per eum effecta typus erat Chriſti & ſuſcitationis per Chriſtum peragendæ. Attende etiam nonnulla diſſimilia - quia perfectius Chriſtus maiorique cum auctoritate ſua edit miracula, utpote propria poteſtate. Nam ut oſtenderet ſe docere & operari aliter quam ſoliti ſunt alij Prophetæ, utitur imperio dum ſanat languidos, vel ſuſcitat mortuos. Si enim leproſum alloquitur, dicit ei; *Volo mundare.* Si mortuum quempiam in vitam revocat, cum imperio idipſum peragit: *Adoleſcens tibi dico, Surge. Lazare veni foras Thabitha cumi: Puella ſurge.* Vnde S. Ambroſ. hac de re mentionem faciens, & oſtendens olim aliena virtute patrata à Sanctis miracula, à Chriſto autem virtute propria, ſic dicit: *Si Tobias lumen recepit, Angeli fuit non hominis medicina: Si Elias mortuum ſuſcitauit, ipſe rogavit, obſecro Domine ut revertatur anima pueri in viſcera eius, Si Elizæus leproſum mundavit, valuit figura myſterii, non auctoritas præcepti.* In Chriſto ergo morti prævaluit poteſtas præcipientis & leviter manum tangentis, in Elizæo oratio toto corpore mortuo puero incubantis. Interim pleraque conſimilia in utroque ſuſcitationis myſterio reperiunt: nam utrobique impellit ſupplicantes pius affectus erga proles: utrobique ad pedes procidendo fit ſupplicatio: utrobique petitur ut in domum ubi jacet funus, accedat ſuſcitaturus, utrobique contactus fit emortui cadaveris; utrobique ſeceraitur turba & oſtium clauditur, ut velut in ſecreto res peragatur. Sic typus conformis eſt veritati, Elizæus Chriſto Domino, in cuius virtute ſuſcitat non abſimilis eſt, nec ubſimiliter ſe gerit.

Marc. 5.

Porro ad moralem doctrinam nonnulla hic documenta annotabimus, primo quidem ex parte puellæ, ſecundo ex parte patris.

1. Ex parte puellæ.

1. Ex parte puellæ ſalubre documentum elicimus, quandoquidem illa nobis ante oculos ponit miſeriam conditionis humanæ, cui omnis ætas, omniſque ſtatus ſubditus eſt. Erat ipſa filia Principis, erat unica Patri ſuo, erat ex aſſe totius hæreditatis, erat ſpes, decor, & columna domus; erat duodecim annorum, jam nubilis & floridæ ætatis, at ecce morbo & morti obnoxia lugetur. Vnde ipſa moriens dicere poteſt; *Præciſa eſt velut à texente vita mea, dum adhuc ordirer ſuccidit me.* O quā rectè comparatur mundus arbori varios flores, variosque fructus ferenti, ſed paucos ad maturitatem perducenti! Nempe alij vento excutiuntur, alij vredine correpti uſtulantur, alij verme corroſi excidunt, alij intempeſtivè exciduntur. En tibi ea in re præclara mundi & gloriæ eius fallacis figura. Quam multi enaſcuntur quaſi flores & fructus ſpecioſi, ſed vel febre, vel ægritudine alia, quaſi æſtu vel frigore mox correpti in ſepulchrum decidunt, & conculcationi ſunt obnoxii quaſi flores emarcidi? An non hoc ipſum Iob dicere voluit, dum de homine dixit: *Quaſi flos egreditur & conteritur, & fugit velut umbra.* Quandonā egreditur ut flos niſi in oriente vitæ & infantiæ ſuæ? Aliquamdiu quidem videtur florere & odorem dare ſed mox conteritur varijs ærumnis & morbis, tandemque deficiente Sole redditur occidenti ſuo &

Iſai. 38.

Iob. 14. De hac re vide plura ſup. de filio Regul.